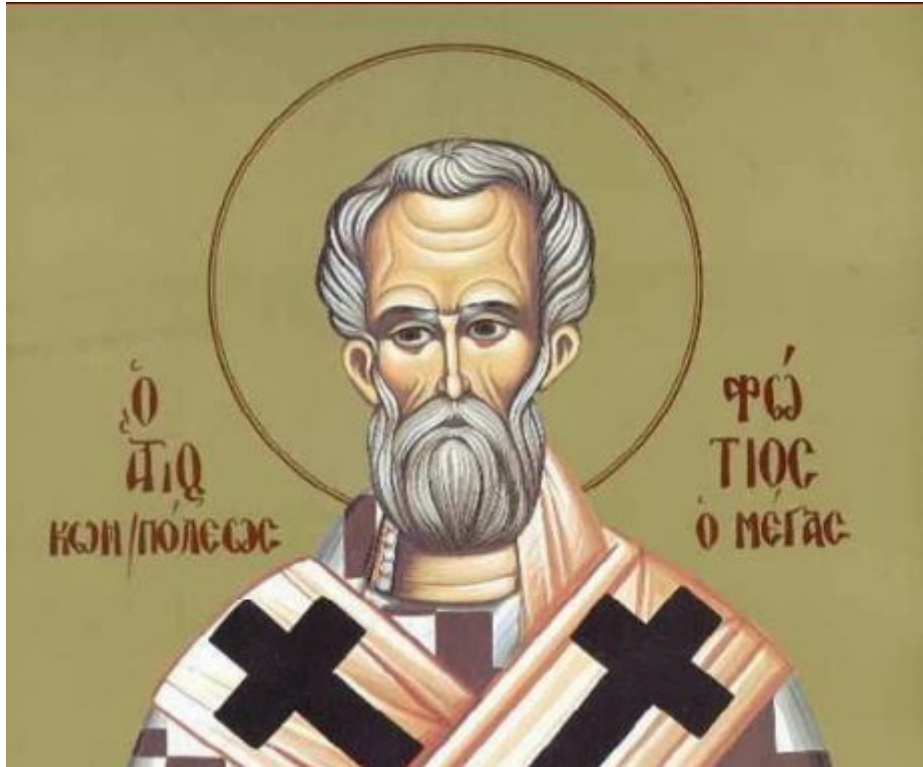

Η Επιστολή του Μεγάλου Φωτίου στον Βούλγαρο Ηγεμόνα

/ [Γνώμες](#)

Διαβάστε την επιστολή του Μεγάλου Φωτίου που είχε στείλει στον Βούλγαρο Ηγεμόνα.

Ἐπιστολή πρὸς Βούλγαρον Ἡγεμόνα

Αὐτὴ εἶναι ἡ καθαρὴ καὶ γνήσια ὁμολογία τῆς πίστεως ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν· αὐτὴ εἶναι ἡ θεόσοφῃ μυσταγωγία τῆς ἄχραντης καὶ ἀληθινῆς θρησκείας μας καὶ τῶν σεπτῶν μυστηρίων της· ἔχοντας φρόνημα, πίστι καὶ διαγωγὴ σύμφωνα μὲ αὐτὴν τὴν ὁμολογία ἕως τὴν δύσι τοῦ βίου, βαδίζομε γρήγορα πρὸς τὴν ἀνατολὴ τοῦ νοητοῦ ἡλίου, γιὰ ν' ἀπολαύσωμε δυνατώτερα καὶ τελειότερα τὴν ἀπὸ ἐκεῖ ἐρχόμενη ἀνέσπερῃ αὐγὴ καὶ λαμπρότητα.

Αὐτὴν ταιριάζει ν' ἀποδέχεται καὶ νὰ τιμᾷ καὶ ἡ θεοφροῦρητὴ σύνεσίς σας, ποὺ ἤδη ἀτενίζει πρὸς τὴν ἰδική μας θρησκευτικὴ κληρονομιά, μὲ εἰλικρινῇ διάθεσι, εὐθύτητα γνώσεως καὶ ἀδίστακτῃ πίστι, καὶ νὰ μὴ ἀποκλίνη ἀπ' αὐτὴν οὔτε στὸ ἐλάχιστο οὔτε πρὸς τὰ δεξιὰ οὔτε πρὸς τ' ἀριστερά· διότι τοῦτο εἶναι τῶν ἀποστόλων τὸ κήρυγμα, τοῦτο εἶναι τὸ δίδαγμα τῶν πατέρων, τοῦτο εἶναι τὸ

φρόνημα, τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων.

Γι' αὐτὸ ὅχι μόνο ἐσὺ ὁ ἴδιος πρέπει νὰ φρονῇς καὶ νὰ πιστεύῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀλλὰ νὰ καθοδηγῇς στὸ ἴδιο φρόνημα τῆς ἀληθείας καὶ τοὺς ὑπηκόους σου καὶ νὰ τοὺς καταρτίζῃς στὴν ἴδια πίστι, καὶ τίποτε ἄλλο νὰ μὴ θεωρῇς πολυτιμότερο ἀπὸ τέτοια σπουδὴ καὶ ἐπιμέλεια. Διότι τοῦ ἀληθινοῦ ἄρχοντος καθῆκον εἶναι νὰ μὴ φροντίζῃ μόνο γιὰ τὴ δική του σωτηρία, ἀλλὰ ν' ἀξιῶνῃ παρόμοιας προνοίας καὶ τὸν λαὸ ποὺ τοῦ ἔχει ἀνατεθῇ, νὰ τὸν χειραγωγῇ καὶ νὰ τὸν προσκαλῇ στὴν ἴδια τελειότητα τῆς θεογνωσίας.

Μὴ λοιπὸν κάμῃς νὰ διαψευσθοῦν οἱ ἐλπίδες μας, τὶς ὁποῖες ἐπέτρεψε νὰ σχηματίσωμε ἢ πρὸς τὰ καλὰ ροπὴ καὶ προσοχή σου, μήτε νὰ καταστήσης ματαίους τοὺς κόπους καὶ ἀγῶνες, ποὺ μὲ χαρὰ ἀναλάβαμε χάριν τῆς σωτηρίας σας, μήτε νὰ δεχθῇς ὅτι ἄρχισες μὲν μὲ προθυμία νὰ δέχεσαι τοῦ θεοῦ κηρύγματος τοὺς λόγους, μετέβαλες δὲ τὴν προθυμία σὲ ραθυμία· ἀλλὰ διατῆρει ἀνεξάλειπτη τὴν χαρὰ κι εὐφροσύνη μου γιὰ σένα, παρέχοντας ὅμοιο μὲ τὴν ἀρχὴ τὸ τέλος, σύμφωνο τὸν βίον μὲ τὴν πίστι, καὶ τὴν ἐξουσία σου νὰ φαίνεται καὶ νὰ ὀνομάζεται κοινὸ ἀγαθὸ τοῦ γένους καὶ τῆς πατρίδος.

Ἀλλὰ τώρα πρόσεξε, σὲ παρακαλῶ, φιλόχριστε καὶ πνευματικὲ υἱέ μας, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔνδοξο καὶ καλὸ καὶ ἄξιο στοργῆς ὄνομα ὑπάρχει γιὰ σένα· πρόσεξε, πόσες ἐπιθέσεις ὠργάνωσε ὁ Πονηρὸς ἐναντίον τῆς εὐσεβοῦς καὶ μόνῃς ἀληθινῆς θρησκείας τῶν Χριστιανῶν, ἐπινοώντας διάφορες αἱρέσεις καὶ στάσεις, μάχες καὶ πολέμους. Πρόσεξε ἐπίσης καὶ τοῦτο, πῶς αὐτὴ τὶς ἀντέκρουσε ὅλες καὶ ἔστησε λαμπρὰ τρόπαια ἐναντίον ὅλων τῶν ἀντιπάλων. Καὶ μὴ ἀπορήσῃς, καθὼς θ' ἀναλογίζεσαι τὶς ἐναντίον της ἐπινοήσεις καὶ ἐπιβουλές. Διότι, πρῶτα, δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ τόσο περίοπτη καὶ δυνατὴ καὶ ἐπίσημη διὰ τῆς νίκης, ἂν δὲν συγκρουόταν μαζί της κανένας ἐχθρός· κι' ἔπειτα εἶναι εὐκόλο νὰ ἀντιληφθοῦμε κι ἐκεῖνο, ὅτι ὅπου ὁ Πονηρὸς πολεμεῖται σφοδρότερα, ἐκεῖ στέλλει κι αὐτὸς μεθοδικώτερα τὰ βέλη τῆς κακίας του καὶ στήνῃ τὰ πολεμικὰ μηχανήματά του. Πράγματι στὰ ἄλλα γένη, ἐπειδὴ δὲν ὑφίσταται ἐναντίον του κανένας δυνατὸς πόλεμος, γι' αὐτὸ δὲν ἐξοπλίζεται οὔτε αὐτὸς ἐναντίον ἐκείνων στὸ Χριστῶνυμο ὅμως λαὸ τοῦ Θεοῦ, τὸ ἅγιο ἔθνος, τὸ βασίλειο ἱεράτευμα, ἐπειδὴ ξεσηκώνονται ἀνδρείως καθημερινὰ δυναμωμένοι μὲ τὴν πίστι κατὰ τῶν πονηρῶν πράξεων καὶ μηχανευμάτων του, γι' αὐτὸ κι ἐκεῖνος καταφέρνει μὲ μύριες ἐπιβουλές καὶ μὲ ὅλες τὶς μεθόδους νὰ ὑποτάξῃ μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἀγωνίζεται νὰ θλίψῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἂν καὶ οἱ ἀγῶνες καὶ τὰ πονηρεύματά του καταλήγουν σὲ καταισχύνῃ.

Ἄλλωστε τὰ ἄλλα ἔθνη ἔχουν ἀδιάκριτα καὶ συγκεχυμένα τὰ δογματικὰ φρονήματα, δὲν ἔχουν τίποτε καθαρὸ καὶ δοκιμασμένο σὲ ἀκρίβεια· γι' αὐτὸ δὲν

φαίνεται σ' ἐκεῖνα οὔτε ἡ ὀρθοδοξία οὔτε ἡ διαστροφή. Στὴν καθαρώτατη ὁμως καὶ ἀγιώτατη πίστι τῶν Χριστιανῶν ποὺ ἔχει μεγάλη ἀκρίβεια, λόγω τῆς εἰλικρίνειας καὶ τῆς εὐθύτητος, τῆς ἐξάρσεως καὶ τῆς ἀκεραιότητος, ὅταν ἐπιχειρήσῃ κανεὶς νὰ εἰσφέρει καὶ μικρὸ δείγμα διαστροφῆς ἢ καινοτομίας, ἀμέσως καταφαίνεται καὶ διακρίνεται ἡ διαστροφή καὶ νοθεΐα μὲ τὴν παράθεσι τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ ἡ εὐγένεια τῶν εὐσεβῶν δογμάτων δὲν ἀνέχεται καθόλου οὔτε γιὰ λίγο τὸ νόθο γέννημα, οὔτε κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια ὀνομασία μάλιστα. Πράγματι, ὅπως στὴν περίπτωσι τῶν διακρινομένων γιὰ τὴν ὡμορφιά τους σωμάτων καὶ μία μικρὴ κηλίδα ποὺ θὰ σχηματισθῇ διακρίνεται καὶ παρατηρεῖται γρήγορα κατόπιν τῆς συγκρίσεως μὲ τὴν ἄλλη ὡμορφιά τοῦ σώματος, ἐνῶ στὴν περίπτωσι τῶν ἀσχημοπροσώπων ἀνθρώπων δὲν μποροῦν νὰ διακριθοῦν εὐκόλα τὰ ἐπισυναπτόμενα σημεῖα τῆς ἀσχημοσύνης (διότι κρύβονται στὰ συγγενῇ καὶ ὅμοια στοιχεῖα τῆς ἀμορφίας), ἔτσι καὶ στὴν περίπτωσι τῆς πραγματικῆς ὡραιότητος καὶ ὑπέρλαμπρης θρησκείας καὶ πίστεως τῶν Χριστιανῶν, ἀκόμα καὶ τὸ μικρότερο στοιχεῖο τῆς ἂν ἐκτρέψῃ κανεὶς, προκαλεῖ μεγάλη ἀσχημοσύνη κι' αὐτὸ δέχεται ἀμέσως τὸν ἔλεγχον· τὰ ἄλλα δὲ δόγματα τῶν ἐθνῶν, ἐπειδὴ εἶναι γεμάτα ἀκοσμία καὶ ἀσχήμια, δὲν ἐπιτρέπουν στοὺς ὁπαδοὺς των νὰ λάβουν καμμιά συναίσθησι τῆς πρόσθετης ἀσχημοσύνης.

Ὅχι δὲ σ' αὐτὰ μόνο, ἀλλὰ καὶ στὴν περίπτωσι ὅλων τῶν ἄλλων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν εἶναι δυνατὸ νὰ παρατηρήσωμε τὸ ἴδιο. Στὶς ἀκριβέστατες, εὐκόλα γίνεται φανερὸ καὶ τὸ μικρότερο ψεγάδι· στὶς προστυχότερες ὁμως, πολλὰ παραβλέπονται καὶ δὲν θεωροῦνται κἂν ἐλάττωμα. Κι' ἂν θέλῃς, στοὺς ἄρχοντες καὶ γενικὰ τοὺς εὕρισκομένους σὲ κάποια ἐξουσία, καὶ μάλιστα σ' ἐκείνους ποὺ ἀσκοῦν σὲ περισσοτέρους τὴν ἐξουσία τους, καὶ τὸ παραμικρότερο ἐλάττωμα ἐξογκώνεται, διαδίδεται παντοῦ καὶ γίνεται περιβόητο σὲ ὅλους· ἐνῶ στοὺς ἀρχομένους καὶ ταπεινότερους πολλὰ παρόμοια πταίσματα δὲν γίνεται γνωστὸ οὔτε ὅτι ἐπράχθησαν, κρύβονται καὶ διαφεύγουν, ἀφοῦ σβήνονται ἀπὸ τὴν μικρότητα καὶ εὐτέλεια τοῦ ἀμαρτήσαντος.

Ὅσο λοιπὸν ἡ πίστις καὶ λατρεία τῶν Χριστιανῶν, κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴ δύναμι, τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀκρίβειά της, τὴν καθαρότητα καὶ κάθε ἄλλη τελειότητα εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ τὰ θρησκευόμενα τῶν ἐθνῶν, τόσο ἐρεθίζεται ὁ Πονηρὸς στὸν ἐναντίον της πόλεμον καὶ τόσο ἐπίσης καταφαίνονται ἀμέσως τὰ ἀμαρτήματα τῶν ἀφρόνων καὶ κακοβούλων ἀνθρώπων καὶ οὔτε μποροῦν ν' ἀποκρυβοῦν ἔστω καὶ γιὰ λίγον καιρὸ οὔτε νὰ εὗρουν ὑπεκφυγή. Ἀλλ' ὁμως ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶπαμε πρὸ ὀλίγου, καθιστᾷ σαθρὰ καὶ ἄπρακτα ὅλα τὰ μηχανήματα τοῦ Πονηροῦ, ἢ μᾶλλον τὰ ἐπαναφέρει ἐναντίον ἐκείνου ποὺ τὰ κατασκευάζει καὶ εὐκόλα καταρρίπτει τὴν βλασφημία καὶ καταισχύνει τὴν ἀναισχυντία τῶν αἵρεσιάρχων· διατηρεῖ ἀκαταμάχητη καὶ ἀήττητη τὴν δύναμί της

καὶ στολίζεται διαπαντὸς μὲ θριάμβους καλοὺς καὶ σωστικοὺς γιὰ τὸν κόσμον.

πηγή: Περιοδικό Ἐποπτεία, Φεβρουάριος 1992, Ἀθήνα